

Samhällsvetenskapliga fakulteten

PSPR07, Kurs 7: Psykoterapi - psykoterapeutisk teori, 20 högskolepoäng

Course 7: Psychotherapy Practice and Theory, 20 credits
Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är en historisk, äldre version, faställd av Styrelsen vid institutionen för psykologi 2014-11-11 och senast reviderad 2014-11-11. Den reviderade kursplanen gällde från och med 2015-08-31, höstterminen 2015.

Allmänna uppgifter

Kursen ingår som obligatorisk kurs inom psykologprogrammet under terminerna 3 till 9.

Undervisningsspråk: svenska
Moment på engelska kan förekomma.

Kursens mål

Efter genomgången kurs ska studenten:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om centrala begrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper inom psykodynamisk, kognitiv-beteendeariktad samt familjeinriktad psykoterapi
- visa kunskap om centrala frågeställningar inom psykoterapiforskningen och den typ av metodik som används för att besvara dessa

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att konstruktivt samverka med andra för att lösa arbetsuppgifter i grupp.
- visa förmåga att förklara olika psykopatologiska tillstånd samt därtill kopplad psykoterapeutisk behandling i förhållande till psykoterapeutisk teori
- visa förmåga att tillgodogöra sig innehållet i aktuella vetenskapliga tidskriftsartiklar om psykoterapiforskning och redogöra för frågeställningar, metod, resultat och diskussion i dessa

- visa förmåga att självständigt reflektera över, samt tillämpa sin erfarenhet från, utbildningsterapi i relation till rollen som behandlande psykolog

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- visa förmåga att kritiskt analysera och redogöra för likheter och skillnader mellan centrala psykoterapiformer.
- visa förmåga att kritiskt reflektera över psykoterapeutisk behandling och psykopatologiska tillstånd med beaktande av genus, klass, etnicitet och etiska överväganden.
- visa förmåga att kritiskt granska och värdera olika ställningstaganden i diskussionen kring vad som är verksamt vid psykoterapi utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.
- visa förmåga att, utifrån erfarenheter av utbildningsterapi och klientrollen, reflektera över den psykoterapeutiska processen, terapeutrollen samt psykoterapeutens förhållningssätt och arbetsmetoder

Kursens innehåll

Kursen syftar till att ge den blivande psykologen en allmän introduktion till psykoterapeutisk behandlingsteori och dess vetenskapliga förankring. Den avser att förmedla grundläggande kunskaper om behandlingsmodeller och metoder inom psykodynamisk, kognitiv-beteendeorienterad samt familjeinriktad psykoterapi. Denna kunskap är en bas för kurs 9 och ger tillsammans med denna kurs den förståelse, kunskap och värderingsförmåga avseende psykoterapeutiska teorier och metoder som krävs för att under handledning kunna bedriva psykoterapeutiskt behandlingsarbete under kurs 9.

Kursen är indelad i fyra delkurser:

Delkurs 7:1. Introduktion till psykoterapi och psykoterapiforskning (Introduction to Psychotherapy Practice and Research), 4 högskolepoäng.

Delkursen utgör en allmän orientering kring psykoterapiämnet och ämnets historia, utvecklingstrender och viktiga psykoterapiformer som inte behandlas under delkurserna 7:2 och 7:3, särskilt familjeterapi. Därtill omfattar delkursen en grundläggande introduktion till metoder och resultat inom psykoterapiforskning. Till de olika typer av psykoterapiforskning som behandlas hör effektforskning, processforskning, metaanalys och forskning med kvalitativa metoder. Fokus ligger initialt på grundläggande begrepp (t ex evidensbegreppet, terapeutisk allians, intern och extern validitet), samt på jämförande studier av olika terapiformer.

Delkurs 7:2. Psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom psykodynamiskt inriktad psykoterapi (Psychotherapy Theory and Treatment Methods: Psychodynamic Therapies), 8 högskolepoäng.

Delkursen omfattar psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom psykodynamiskt inriktad psykoterapi, och bygger på redan inhämtad kunskap om människan i ett biologiskt och kognitivt perspektiv, psykopatologi, samt olika teoribildningar inom personlighets- och utvecklingspsykologi.

I huvudsak betonas individuell psykoterapi med vuxna, men psykoterapeutiskt arbete med barn och deras familjer samt gruppeterapi har också sin givna plats på kursen. Även parterapi berörs. Under delkursen behandlas olika psykoterapeutiska teorier, grundbegrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper och innehållet i 7:1 följs upp med seminarier om forskning specifikt inriktad på psykodynamisk terapi. Psykodynamiskt inriktad psykoterapi jämförs med andra centrala psykoterapiformer och likheter och skillnader belyses och analyseras kritiskt. Vidare behandlas psykoterapi och den psykoterapeutiska yrkesrollen i ett genus- och

samhällsperspektiv.

Delkurs 7:3. Psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom kognitiv-beteendeorienterad psykoterapi (Psychotherapy Theory and Treatment Methods: Cognitive Behavioural Therapies), 8 högskolepoäng.

Delkursen omfattar psykoterapeutisk teori och behandlingsmetod inom kognitiv-beteendeorienterad psykoterapi, och bygger på redan inhämtad kunskap om människan i ett biologiskt och kognitivt perspektiv, psykopatologi, samt olika teoribildningar inom personlighets- och utvecklingspsykologi.

I huvudsak betonas individuell psykoterapi med vuxna, men psykoterapeutiskt arbete med barn och deras familjer samt gruppterapi har också sin givna plats på kursen. Även parterapi berörs. Under delkursen behandlas olika psykoterapeutiska teorier, grundbegrepp, förklaringsmodeller, förhållningssätt och behandlingsprinciper och innehållet i 7:1 följs upp med seminarier om forskning specifikt inriktad på kognitiv-beteendeorienterad terapi. Kognitiv-beteendeorienterad psykoterapi jämförs med andra centrala psykoterapiformer och likheter och skillnader belyses och analyseras kritiskt. Vidare behandlas psykoterapi och den psykoterapeutiska yrkesrollen i ett genus- och samhällsperspektiv.

Delkurs 7:4. Utbildningsterapi (Therapeutic consultation for Professional Development), 0 högskolepoäng.

Utbildningsterapien skall påbörjas senast under termin 4 och skall vara avslutad senast under termin 9. Delkursen finns i två olika utformningar, A och B. Den första, A, gäller för studenter som höstterminen 2015 är registrerade på programtermin 6 och 7. Den andra, B, gäller för studenter som höstterminen 2015 är registrerade på programtermin 5 samt samtliga därpå följande terminsgrupper.

A

Delkursen innebär att den blivande psykologen går i utbildningspsykoterapi. Utbildningsterapien syftar till att den blivande psykologen ska förvärva sådan självkännedom och empatisk förmåga som krävs för det framtida yrkesarbetet som psykolog.

Utbildningsterapien ska genomföras hos maximalt två legitimerade psykoterapeuter, och vardera psykoterapidel ska pågå under minst en termin. All individualterapi inom samma terapiform ska ske regelbundet, med eventuella sommar- och helguppehåll. Följande alternativ för utbildningsterapien är möjliga:

- 50 timmar individualterapi hos en och samma terapeut
- 50 timmar individualterapi hos två terapeuter, med samma eller olika terapeutiska inriktningar. Den kortaste terapin ska vara minst 20 timmar.
- 25 timmar individualterapi och 60 timmar gruppterapi
- 25 timmar individualterapi och 25 timmar par-/familjeterapi
- 120 timmar gruppterapi i grupp med sex psykologstudenter hos en och samma terapeut. Studenter som önskar denna terapiform kan anmäla sig till psykologprogrammets sekreterare. När sex personer eller flera anmält sig anordnas denna terapiform. Gruppterapien kan även ske i extern regi. Terapi hos två terapeuter får inte ske samtidigt utan ska följa på vartannat.

B

Delkursen innebär att den blivande psykologen går i utbildningsterapi. Utbildningsterapien ska genomföras hos maximalt två legitimerade psykoterapeuter. All individualterapi inom samma terapiform ska ske regelbundet, med eventuella sommar- och helguppehåll. Följande alternativ för utbildningsterapien är möjliga:

- 30 timmar individualterapi hos en och samma terapeut
- 30 timmar individualterapi hos två terapeuter, med samma eller olika terapeutiska inriktningar. Kortaste terapin ska vara minst 10 timmar.
- 15 timmar individualterapi och 30 timmar gruppterapi
- 15 timmar individualterapi och 15 timmar par-/familjeterapi

- 60 timmar gruppterapi

Gruppterapi kan ske i grupp med sex psykologstudenter hos en och samma terapeut. Studenter som önskar denna terapiform kan anmäla sig till psykologprogrammets sekreterare. När sex personer eller flera anmält sig anordnas denna terapiform. Gruppterapi kan även ske i extern regi. Individualterapi hos två terapeuter får inte ske samtidigt utan ska följa på vartannat.

Kursens genomförande

I undervisningen ingår föreläsningar, seminarier, gruppövningar samt utbildningsterapi. Deltagande på seminarier och gruppövningar är obligatoriskt. Vid förhinder att delta i något av de obligatoriska kursmomenten på grund av särskilda skäl, till exempel olycksfall, plötslig sjukdom eller liknande ges kompletteringsuppgift. Detta gäller också studenter som har missat undervisning på grund av ett förtroendeuppdrag som studentrepresentant. Kompletteringsuppgiftens innehåll och omfattning bestäms av den lärare som är ansvarig för det aktuella undervisningsmomentet. I händelse av fler än två missade obligatoriska moment under kurs 7, ges inte fler möjligheter till komplettering under samma termin.

Kursens examination

På delkurs 7:2 och 7:3 sker examinationen genom skriftligt prov samt genom aktivt deltagande i gruppövningar och på seminarier. På delkurs 7:4 sker examinationen genom genomförd utbildningsterapi, aktivt deltagande i seminariet kring utbildningsterapi samt individuell skriftlig inlämningsuppgift. Lärandemålet som rör förmåga till konstruktiv samverkan i grupp bedöms av examinator i samråd med delkursansvarig. Fördjupad bedömning av lärandemålet sker vid grundad indikation om påtagliga samarbetsbrister utifrån underlag som inhämtas genom samtal med berörda personer. I samband med var och en av delkurserna erbjuds tre provtillfällen för de skriftliga proven; ordinarie examination, omexamination och uppsamlingsexamination. Inom ett år efter att kursen genomgått större förändringar (t ex byte av kurslitteratur) erbjuds ytterligare minst två provtillfällen på det tidigare kursinnehållet. Därefter erbjuds studenten ytterligare provtillfällen men i enlighet med då gällande kursplan.

Prov/moment för denna kurs finns i en bilaga i slutet av dokumentet.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd, Godkänd. Som betyg används något av uttrycken godkänd eller underkänd. För betyget godkänd krävs att studenten uppfyller de lärandemål som angivits för kursen. Vid kursens start informeras studenterna om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen till psykologprogrammet samt uppfyller villkoren för uppflyttning enligt vad som beskrivs i gällande utbildningsplan.

Prov/moment för kursen PSPR07, Kurs 7: Psykoterapi - psykoanalytisk teori

Gäller från H15

- 1401 Introduktion till psykoterapi och psykoterapiforskning, 4,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 1402 Teori och metod inom psykodynamiskt inriktad psykoterapi, 8,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 1403 Teori & metod inom kognitiv-beteendeorienterad psykoterapi, 8,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd
- 1404 Utbildningsterapi, 0,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd